

Zasady BHP w gospodarstwie rolnym

Artykuł ten stanowi kolejną część cyklu artykułów na temat zagrożeń występujących w środowisku wiejskim, jak również zagrożeń wynikających z wykonywania przez rolników różnorodnych prac w gospodarstwach rolnych. W tym artykule zostaną omówione przyczyny wypadków powstałych na skutek zetknięcia się z ostrymi narzędziami ręcznymi i innymi ostrymi przedmiotami.

Do wypadków z tej grupy dochodzi zazwyczaj podczas rąbania drewna za pomocą siekiery, przenoszenia różnych ostrych przedmiotów czy narzędzi.

Najczęstszymi przyczynami tej grupy wypadków są:

- nieprawidłowa technika rąbania drewna – przytrzymywanie ręką drewna w czasie rąbania, niewłaściwy pniak lub ustawiony na nierównym podłożu,
- wykonywanie napraw, czyszczenie, regulacja maszyn i urządzeń., bez usunięcia zagrożenia np. bez osłon na ostrych elementach,
- brak bieżących remontów budynków i pomieszczeń gospodarczych – np. wystające gwoździe, haki itp.
- brak środków ochrony indywidualnej np. rękawic ochronnych, okularów ochronnych,
- wykonywanie pracy w niepełnej obsadzie, niewykonywanie pracy zespołowo.

Często, w trakcie prowadzonych postępowań powypadkowych przez inspektorów KRUS, okazuje się, że rolnicy bardzo dobrze znają przepisy BHP dotyczące ich pracy. Do wielu wypadków jednak dochodzi, ponieważ rolnika gubi rutyna, pośpiech oraz przeświadczenie, że wypadki zdarzają się tylko innym. Wielu rolników jednak przekonało się, że wypadek może zdarzyć się każdemu, wystarczy jedynie chwila nieuwagi. Dlatego tak ważne jest nieustanne przypominanie o zasadach bezpieczeństwa przy każdej czynności wykonywanej w gospodarstwie.

A zatem przystępując do prac tj. np. rąbanie drewna, upewnij się, czy pień do rąbania drewna ustawiony jest na stabilnym podłożu, czy ma on równe pole robocze, aby bezpiecznie ustawić przerąbywane drewno, aby nie było konieczności przytrzymywania ręką, co jest niebezpieczne, czy wokół niego nie panuje bałagan. Przypomnij sobie zasady prawidłowego rąbania drewna, iż nigdy nie należy przytrzymywać ręką rąbanego drewna. Pomyśl, czy naprawiając ostatnio maszynę rolniczą używałeś środków ochrony osobistej tj. okulary ochronne, rękawice ochronne, a jeżeli nie, to czy posiadasz je w domu. Przechodząc obok

budynków gospodarczych, inwentarskich, przyjrzyj się, czy nie wymagają one bieżących napraw czy nie wystają z nich ostre haki, gwoździe, itp. Jak pokazuje doświadczenie, czasem naprawę wystarczy niewielki wysiłek, aby uniknąć wypadku i jego skutków.

Do wielu wypadków w tej grupie dochodzi w wyniku dokonywania czynności obsługowych maszyn i urządzeń tj. czyszczenie, regulowanie czy konserwacja, bez uprzedniego wyłączenia napędu lub demontaż osłon na ostrych elementach. Maszyny rolnicze czynią pracę rolnika lżejszą i wydajniejszą. Jednak mechanizacja to także zagrożenia dla zdrowia i życia osób obsługujących maszyny. Cechą maszyn rolniczych jest to, że są one przeznaczone do cięcia, rozdrabniania, miażdżenia itp. oraz mają wiele odkrytych roboczych części. Dlatego, aby uniknąć wypadku należy zawsze pamiętać, aby przed przystąpieniem do czynności obsługowych maszyn rolniczych, najpierw wyłączyć napęd maszyny i poczekać aby wszystkie ruchome części przestały pracować, to w znacznej mierze pozwoli uniknąć wypadku, którego skutki mogą być naprawę poważne.

Przykłady:

- Rolnik w czasie rąbania drewna, przytrzymał klocek lewą ręką. Nagle chcąc uderzyć siekierą w klocek, ostrze siekiery ześlizgnęło się i spadło na dłoń rolnika, powodując jej uraz.
- Rolnik podczas naprawy agregatu uprawowego uderzał młotkiem w metalową ramę urządzenia. Nie posiadał okularów ochronnych i opiłek metalu wbił mu się w oko powodując jego uraz.
- Rolnik prznosił mokrą blachę, którą chciał przykryć wybieg dla kurcząt. Blacha wyślizgnęła mu się z rąk, rozcinając lewą dłoń rolnika. Rolnik pracował bez rękawic ochronnych.

Wszyscy sobie zdajemy sprawę, że dopóki rolnicy będą pracować, dopóty wypadki będą się zdarzać. Jednak wzrost świadomości rolników może spowodować, że co roku liczba wypadków będzie się zmniejszać, a ich skutki nie będą odczuwalne dla poszkodowanych do końca życia i nie będą powodować kalectwa, uniemożliwiając tym samym dalszą pracę w gospodarstwach rolnych.

Po raz kolejny przypominamy także, że jeżeli już dojdzie do wypadku w gospodarstwie rolnym, należy go niezwłocznie zgłosić do KRUS. Zgłoszenia można dokonać telefonicznie, osobiście czy pisemnie. Wielu rolników zgłaszając wypadek po kilku lub kilkudziesięciu dniach od wypadku, pyta dlaczego to takie ważne, żeby szybko zgłosić wypadek. Niezwłoczne zgłoszenie wypadku jest o tyle ważne, że inspektor prowadzący postępowanie powypadkowe jest w stanie ustalić wszystkie okoliczności wypadku, dokonać oględzin

przedmiotów, które bezpośrednio związane są z wypadkiem oraz przesłuchać świadków czy inne osoby, które o danym zdarzeniu wiedzą, bądź znają jego przebieg.

W czerwcowym artykule zostaną omówione wypadki związane z uderzeniem, przygnieceniem przez materiały i przedmioty transportowane mechanicznie lub ręcznie. W ubiegłym roku w Placówce Terenowej KRUS w Legnicy, odnotowano w tej grupie 5 wypadków na 160 wszystkich zgłoszeń. Natomiast w roku bieżącym zgłoszono już 4 wypadki w tej grupie.

Opracowała:
Elżbieta Kielbasa
Inspektor do spraw prewencji
w KRUS PT w Legnicy